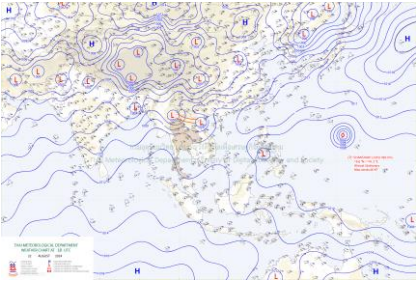

รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร
วันที่ 23 สิงหาคม 2567 (เวลา 15.00 น.)

1. สภาพอากาศ

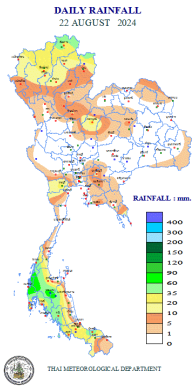
1.1 พยากรณ์อากาศประจำวัน 12.00 น.

แผนที่อากาศผิวพื้นวันที่ 23 สิงหาคม 2567 เวลา 01:00 น.

ร่องมรสุมพาดผ่านตอนบนของภาคเหนือและประเทศลาวตอนบน เข้าสู่หย่อมความกดอากาศต่ำบริเวณประเทศเวียดนามตอนบน ประกอบกับมีแนวพัดสวของลมตะวันออกเฉียงใต้และลมตะวันตกเฉียงใต้ในระดับบนปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ในขณะที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ยังคงพัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทย ลักษณะเช่นนี้ทำให้บริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และภาคใต้ตอนล่าง มีฝนตกหนักบางพื้นที่ โดยมีฝนตกหนักมากบริเวณภาคเหนือตอนบน ขอให้ประชาชนในบริเวณดังกล่าวระวังอันตรายจากฝนตกหนักถึงหนักมากและฝนที่ตกสะสม ซึ่งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลาก โดยเฉพาะพื้นที่ลาดเชิงเขาใกล้ทางน้ำไหลผ่านและพื้นที่ลุ่มไว้ด้วย สำหรับบริเวณทะเลอันดามันและอ่าวไทย ทะเลมีคลื่นสูงประมาณ 1 เมตร บริเวณที่มีฝนฟ้าคะนองคลื่นสูงมากกว่า 1 เมตร ขอให้ชาวเรือหลีกเลี่ยงการเดินเรือในบริเวณที่มีฝนฟ้าคะนองไว้ด้วย

1.2 ปริมาณน้ำฝน เวลา 07.00 น. วันที่ 22 ส.ค. 67 ถึง เวลา 07.00 น. วันที่ 23 ส.ค. 67

ที่	อำเภอ	จังหวัด	ปริมาณฝน (มม.)	ความรุนแรง
1	อ.ตะกั่วป่า	พังงา	106.0	ฝนตกหนักมาก
2	อ.พระแสง	สุราษฎร์ธานี	75.5	ฝนตกหนัก
3	อ.ฉวาง	นครศรีธรรมราช	64.1	ฝนตกหนัก
4	อ.เมือง	ปัตตานี	57.0	ฝนตกหนัก
5	อ.เมือง	ตรัง	50.1	ฝนตกหนัก

ฝนตกหนักมาก (>90 มม.) ฝนตกหนัก (35.1-90 มม.) ฝนตกปานกลาง (10.1-35.0 มม.) ฝนตกเล็กน้อย (0.1-10.0 มม.) ไม่มีฝน (0 มม.)
ข้อมูลจาก กรมอุตุนิยมวิทยา

2. สถานการณ์อุทกภัย น้ำไหลหลาก และน้ำเอ่อล้นตลิ่ง

ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม 2567 - ปัจจุบัน พื้นที่ประสบอุทกภัย 30 จังหวัด ยังคงมีสถานการณ์ 11 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน ลำปาง เพชรบูรณ์ พิษณุโลก นครพนม บึงกาฬ อุดรธานี และจังหวัดสุพรรณบุรี กลับเข้าสู่สภาวะปกติ 19 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จันทบุรี ตราด ระยอง กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา ราชบุรี นครนายก ปราจีนบุรี เชียงใหม่ ตาก แม่ฮ่องสอน อุตรดิตถ์ พระนครศรีอยุธยา กาฬสินธุ์ ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และจังหวัดอุบลราชธานี รายละเอียดดังนี้

จังหวัด	ยังคงมีสถานการณ์	แนวโน้ม
1. เชียงราย	เทิง ป่าแดด เวียงแก่น ขุนตาล เชียงของ พญาเม็งราย เวียงชัย เชียงแสน แม่สาย แม่จัน เวียงป่าเป้า	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 3 - 4 วัน
2. พะเยา	เมือง ภูซาง เชียงม่วน ปง ดอกคำใต้	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 3 - 4 วัน
3. แพร่	ร้องกวาง	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 1 - 2 วัน

จังหวัด	ยังคงมีสถานการณ์	แนวโน้ม
4. น่าน	ทุ่งช้าง เชียงกลาง บัว ท่าวังผา เฉลิมพระเกียรติ บ่อเกลือ เมือง ภูเพียง สันติสุข บ้านหลวง เวียงสา	ยังคงมีฝนตกต่อเนื่องในทุกอำเภอ คาดว่าหากไม่มีฝนตกลงมาในพื้นที่ จะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 5-7 วัน
5. ลำปาง	วังเหนือ แจ้ห่ม งาว แม่เมาะ	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 3 - 4 วัน
6. เพชรบูรณ์	เมือง ชนแดน วังโป่ง	ปัจจุบันน้ำลดลงต่อเนื่อง ทั้งนี้ อยู่ระหว่างเฝ้าระวังสถานการณ์
7. พิษณุโลก	นครไทย	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 1 - 2 วัน
8. นครพนม	ศรีสงคราม	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 1 - 2 วัน
9. บึงกาฬ	เซกา	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 1 - 2 วัน
10. อุตรดิตถ์	ไชยวาน หนองหาน กุมภวาปี ศรีธาตุ พิบูลย์รักษ์ เทพัญย ประจักษ์ศิลปาคม	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 3 - 4 วัน
11. สุพรรณบุรี	เมือง อุทอง สองพี่น้อง บางปลาม้า	ระดับน้ำลดลง หากไม่มีฝนตกลงมาเพิ่ม คาดว่าจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติภายใน 3 - 5 วัน

3. ผลกระทบด้านการเกษตร (ข้อมูล ณ วันที่ 23 ส.ค. 67)

ด้านพืช ได้รับผลกระทบ 30 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง สุโขทัย อุตรดิตถ์ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด นครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี เกษตรกร 78,602 ราย พื้นที่ได้รับผลกระทบ 506,148 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 427,814 ไร่ พืชไร่และพืชผัก 60,523 ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และอื่น ๆ 17,811 ไร่ **สำรวจพบความเสียหายแล้ว** เกษตรกร 11,341 ราย พื้นที่ 60,235 ไร่ แบ่งเป็น ข้าว 52,624 ไร่ พืชไร่และพืชผัก 7,525 ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และอื่น ๆ 87 ไร่ คิดเป็นเงิน 85.77 ล้านบาท

ด้านประมง ได้รับผลกระทบ 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก น่าน พิษณุโลก เพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี กาญจนบุรี ตราด ปราจีนบุรี นครนายก และจังหวัดภูเก็ต เกษตรกร 8,370 ราย พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้รับผลกระทบ (บ่อปลา/บ่อกุ้ง) 6,325 ไร่ กระชัง 145,054 ตร.ม. **สำรวจพบความเสียหายแล้ว** เกษตรกร 8,370 ราย พื้นที่ (บ่อปลา/บ่อกุ้ง) 6,325 ไร่ กระชัง 145,054 ตร.ม. คิดเป็นเงิน 34.43 ล้านบาท

ด้านปศุสัตว์ ได้รับผลกระทบ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน แม่ฮ่องสอน มหาสารคาม อุบลราชธานี จันทบุรี ตราด และจังหวัดปราจีนบุรี เกษตรกร 5,188 ราย สัตว์ได้รับผลกระทบ 238,687 ตัว แบ่งเป็น โค 23,199 ตัว กระบือ 3,123 ตัว สุกร 38,494 ตัว แพะ/แกะ 515 ตัว และสัตว์ปีก 173,356 ตัว แผลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ 92 ไร่ **อยู่ระหว่างสำรวจความเสียหาย**

4. การให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า

- สนับสนุนอาหารกล่องพร้อมน้ำดื่มให้แก่ผู้ประสบอุทกภัย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับมูลนิธิธรรมนัส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สนับสนุนอาหารกล่องพร้อมน้ำดื่มให้แก่ผู้ประสบอุทกภัย จำนวน 2,100 ชุด ในพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย(500) พะเยา(300) แพร่(1,000) และจังหวัดน่าน(300)

- เตรียมเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ เพื่อช่วยเหลือพื้นที่นาปี นาปรัง อุปโภค-บริโภค พืชไร่ และอุทกภัย ในช่วงฤดูแล้ง ปี 2566/67 จำนวน 2,289 เครื่อง ได้ติดตั้งเครื่องสูบน้ำเพื่อช่วยเหลือตามพื้นที่ประจำสัปดาห์ วันที่ 5 สิงหาคม - 18 สิงหาคม 2567 งานระบายน้ำหลัก จำนวน 13 เครื่อง ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี และสุโขทัย

- เตรียมความพร้อมสนับสนุนรถยนต์บรรทุกน้ำ รวมทั้งหมด 503 คัน ประกอบด้วย ภาคเหนือ 93 คัน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 77 คัน ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันตก 147 คัน ภาคใต้ 30 คัน และศูนย์ปฏิบัติการเครื่องจักรกลและส่วนกลาง (นนทบุรี) 156 คัน

- การให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า แจกจ่ายพืชอาหารสัตว์ จำนวน 48,545 กิโลกรัม การดูแลสุขภาพสัตว์ (ถ่ายพยาธิ/แร่ธาตุ อื่นๆ) จำนวน 416 ซอง รักษาสัตว์ รวม 76 ตัว

5. สถานการณ์น้ำ (ข้อมูล ณ วันที่ 23 ส.ค. 67)

2.1 สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำ

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง ปริมาณน้ำในอ่างฯ 45,641 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 60 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 21,699 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 41) ปริมาณน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2566 (41,835 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 55) มากกว่าปี 2566 จำนวน 3,806 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่าง 362.64 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย 139.21 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 30,697 ล้าน ลบ.ม.

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ปริมาณน้ำในอ่างฯ 42,754 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 60 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 19,215 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 41) ปริมาณน้ำในอ่างฯ เทียบกับปี 2566 (39,131 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 55) มากกว่า ปี 2566 จำนวน 3,623 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ จำนวน 314.52 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบายจำนวน 96.97 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 28,173 ล้าน ลบ.ม.

ภาค	ขนาดใหญ่						ขนาดกลาง						รวม				รับได้อีก		
	จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาณน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาณน้ำ				จำนวน (แห่ง)	ความจุ ที่ รณก.	ปริมาณน้ำ				
			ในอ่างฯ	% รณก.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รณก.	ใช้การ	% ใช้การ			ในอ่างฯ	% รณก.		ใช้การ	% ใช้การ
เหนือ	8	24,825	12,864	52	6,120	34	80	1,083	711	66	621	63	88	25,908	13,575	52	6,740	35	12,333
ตอน.	12	8,368	3,752	45	2,100	31	226	2,061	1,196	58	1,029	54	238	10,429	4,948	47	3,129	36	5,481
กลาง	3	1,419	382	27	322	24	27	419	180	43	155	39	30	1,838	562	31	477	27	1,275
ตะวันตก	2	26,605	20,292	76	7,015	53	8	164	46	28	35	23	10	26,769	20,338	76	7,051	52	6,430
ตะวันออก	6	1,515	830	55	736	52	52	1,006	489	49	433	46	58	2,520	1,319	52	1,169	49	1,201
ใต้	4	8,194	4,632	57	2,922	45	42	679	265	39	211	34	46	8,874	4,897	55	3,133	44	3,976
รวม	35	70,926	42,754	60	19,215	41	435	5,411	2,887	53	2,484	50	470	76,337	45,641	60	21,699	41	30,697

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

อ่างเก็บน้ำภูมิพล สิริกิติ์ แควน้อยฯ และป่าสักชลสิทธิ์ รวม 4 อ่างฯ มีปริมาณน้ำในอ่างฯ 12,583 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 51 (ปริมาณน้ำใช้การได้ 5,887 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 32) ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ 191.26 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำระบาย 26.42 ล้าน ลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 12,288 ล้าน ลบ.ม.

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาณน้ำในอ่างฯ		ปริมาณน้ำใช้การได้		ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ		ปริมาณน้ำระบาย		ปริมาณน้ำ รับได้อีก
	ปริมาณน้ำ	% ความจุอ่างฯ	ปริมาณน้ำ	% น้ำใช้การ	วันนี้	เมื่อวาน	วันนี้	เมื่อวาน	
ภูมิพล	5,810	43	2,010	21	25.73	29.07	5.00	5.00	7,652
สิริกิติ์	6,153	65	3,303	50	149.88	148.08	5.00	6.98	3,357
ภูมิพล+สิริกิติ์	11,963	52	5,313	33	175.61	177.15	10.00	11.98	11,009
แควน้อยฯ	349	37	306	34	8.26	8.26	7.78	7.78	590
ป่าสักชลสิทธิ์	272	28	269	28	7.40	6.65	8.65	8.67	688
รวมทั้งหมด	12,583	51	5,887	32	191.26	192.06	26.42	28.42	12,288

(หน่วย : ล้าน ลบ.ม.)

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีปริมาณน้ำใช้การอยู่ในเกณฑ์ น้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 30 ของปริมาณน้ำใช้การ จำนวน 11 อ่างฯ ได้แก่ อ่างฯ ภูมิพล (21%) อ่างฯ แม่มอก (20%) อ่างฯ น้ำพุ (22%) อ่างฯ จุฬารัตน์ (27%) อ่างฯ อุบลรัตน์ (1%) อ่างฯ ลำตะคอง (23%) อ่างฯ สิรินคร (26%) อ่างฯ ป่าสักชลสิทธิ์ (28%) อ่างฯ ทับเสลา (12%) อ่างฯ กระเสี้ยว (14%) และอ่างฯ คลองสีียด (22%)

2.2 สภาพน้ำท่า

แม่น้ำพระสทิ้ง แม่น้ำท่าตะเภา แม่น้ำโก-ลก ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อย

แม่น้ำปิง แม่น้ำมูล แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำตาปี ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์ปกติ

แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์ท่วม

แม่น้ำเจ้าพระยา สถานี C.2 ปริมาณน้ำไหลผ่าน 747 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 704 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำ +19.17 ม.รทก. ต่ำกว่าตลิ่ง 6.53 ม.

เขื่อนเจ้าพระยา สถานี C.13 ปริมาณน้ำไหล 450 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 400 ลบ.ม./วินาที) ระดับน้ำเหนือเขื่อน +15.80 ม.รทก. (เมื่อวาน +15.61 ม.รทก.) ระดับน้ำท้ายเขื่อน +8.40 ม.รทก. (เมื่อวาน +8.14 ม.รทก.)

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันออก รวม 125 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 130 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองชัยนาทป่าสัก (ปตร.มโนรมย์) 101 ลบ.ม./วินาที คลองชัยนาท-อยุธยา (ปตร.มหาราช) 21 ลบ.ม./วินาที และคลองเล็กอื่น ๆ 3 ลบ.ม./วินาที

แม่น้ำป่าสัก เขื่อนพระรามหก 157 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 100 ลบ.ม./วินาที) รับน้ำเข้าคลองระพีพัฒน์ 38 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 50 ลบ.ม./วินาที) ผ่านคลองระพีพัฒน์แยกตก (ปตร.พระศรีศิลป์) 11 ลบ.ม./วินาที และผ่านคลองระพีพัฒน์แยกใต้ (ปตร.พระศรีเสาวภาค) 7 ลบ.ม./วินาที

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันตก รวม 136 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 137 ลบ.ม./วินาที) โดยผ่านคลองมะขามเฒ่าอุทุมพร (ปตร.มะขามเฒ่า-อุทุมพร) 11 ลบ.ม./วินาที คลองมะขามเฒ่ากระเสี้ยว (ปตร.มะขามเฒ่า-กระเสี้ยว 7 ลบ.ม./วินาที) แม่น้ำสุพรรณ (ปตร.พลเทพ) 40 ลบ.ม./วินาที แม่น้ำน้อย (ปตร.บรมธาตุ) 41 ลบ.ม./วินาที และคลองเล็กอื่น ๆ 37 ลบ.ม./วินาที

อ.บางไทร สถานี C.29A ปริมาณน้ำไหลผ่านเฉลี่ย 576 ลบ.ม./วินาที (เมื่อวาน 666 ลบ.ม./วินาที)

2.3 คุณภาพน้ำ

กรมชลประทาน ติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ (ค่าความเค็ม) ในแม่น้ำเจ้าพระยา

แม่น้ำ	จุดเฝ้าระวัง	ค่าความเค็ม (กรัม/ลิตร)							เกณฑ์	หมายเหตุ
		17 ส.ค. 67	18 ส.ค. 67	19 ส.ค. 67	20 ส.ค. 67	21 ส.ค. 67	22 ส.ค. 67	23 ส.ค. 67		
เจ้าพระยา	ปากคลองสำแล จ.ปทุมธานี	0.11	0.11	0.11	0.11	0.12	0.12	0.12	ปกติ	- เกณฑ์เฝ้าระวัง 0.25 กรัม/ลิตร - เกณฑ์มาตรฐานในการผลิตน้ำประปา 0.50 กรัม/ลิ - เกณฑ์เฝ้าระวังเพื่อการเกษตร 2.00 กรัม/ลิตร
เจ้าพระยา	ทำนายนนทบุรี จ.นนทบุรี	0.12	0.12	0.12	0.13	0.13	0.13	0.13	ปกติ	
เจ้าพระยา	ทำนากกรมชลประทานสามเสน กทม.	0.13	0.13	0.13	0.14	0.14	0.14	0.14	ปกติ	

ที่มา: ฝ่ายตะกอนและคุณภาพน้ำ ส่วนอุทกวิทยา สำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา

2.4 สถานการณ์น้ำโขง

สถานี	ระดับตลิ่ง	ระดับน้ำ 23 ส.ค. 67	+ สูงกว่าตลิ่ง - ต่ำกว่าตลิ่ง
อ.เชียงแสน จ.เชียงราย	12.80	6.91	-5.89
อ.เชียงคาน จ.เลย	16.00	14.02	-1.98
อ.เมือง จ.หนองคาย	12.20	11.27	-0.93
อ.เมือง จ.นครพนม	12.00	9.72	-2.28
อ.เมือง จ.มุกดาหาร	12.50	9.12	-3.38
อ.โขงเจียม จ.อุบลราชธานี	14.50	10.07	-4.43

หมายเหตุ ข้อมูลจาก www.drw.go.th

6. การปฏิบัติการฝนหลวง

กรมฝนหลวงและการบินเกษตร เปิดปฏิบัติการฝนหลวง ประจำปี 2567 ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2567 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง 16 หน่วย ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อช่วยเหลือพื้นที่การเกษตร สร้างความชุ่มชื้นให้กับป่าไม้ เติมน้ำต้นทุนให้กับอ่างเก็บน้ำและเขื่อนต่างๆ ป้องกันการเกิดไฟป่าและบรรเทาปัญหาหมอกควัน ยับยั้งการเกิดพายุลูกเห็บ รวมทั้งสถานการณ์ PM 2.5

สรุปผลการปฏิบัติการฝนหลวง ประจำปีวันที่ 21 สิงหาคม 2567

- การกักการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเพื่อป้องกันและแก้ไขภัยแล้ง มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือ บริเวณพื้นที่การเกษตร จ.นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ทำให้มีฝนตกบริเวณพื้นที่การเกษตร จ.นครราชสีมา(วังน้ำเขียว ปักธงชัย โชคชัย นครบุรี หนองบุญมาก) บุรีรัมย์(กระสัง ประโคนชัย พลับพลาชัย หนองกี่ หนองหงส์) และ จ.สุรินทร์(เมือง เขวาสินรินทร์)

- การกักการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อเติมน้ำต้นทุนให้เขื่อนกักเก็บน้ำ ทำให้มีฝนตกบริเวณพื้นที่ลุ่มรับน้ำเขื่อนลำพระเพลิง (นครราชสีมา) และอ่างเก็บน้ำขนาดกลางต่างๆ ทั่วประเทศ จำนวน 6 อ่าง

สรุปผลรวมปฏิบัติการตั้งแต่เริ่มตั้งหน่วยปฏิบัติการฝนหลวง (ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ - 21 สิงหาคม 2567)

การปฏิบัติการฝนหลวง ขึ้นปฏิบัติการ จำนวน 3,097 เที่ยวบิน (4,647:57 ชั่วโมงบิน) ปริมาณการใช้น้ำมัน 133.025 ตัน ปริมาณการใช้น้ำ 283,800 ลิตร และปฏิบัติการโดย Ground Base Generator (GBG) จำนวน 19 ครั้ง พลุซิลเวอร์ไอโอไดต์ จำนวน 1,181 นัด รายงานพื้นที่ฝนตก รวม 70 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก นครสวรรค์ น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท ตราด นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ระยอง ราชบุรี ลพบุรี สมุทรสงคราม สระแก้ว สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

7. สถานการณ์ศัตรูพืชระบาด (ข้อมูล ณ วันที่ 14 ส.ค. 67)

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
ข้าว	1. โรคไหม้ข้าว	พื้นที่ระบาด 12 จังหวัด (อุตรดิตถ์ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี จันทบุรี และพังงา) จำนวน 741 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 28 ไร่	- ถ้าพบอาการของโรคไหม้ข้าวแนะนำให้ใช้ชีวภัณฑ์ ดังนี้ ฟันเชื้อบีเอส (บาซิลลัส ซับทีลีส) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก ฟันเชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัม/น้ำ 200 ลิตร
	2. หนอนกระทู้กล้า	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (ขอนแก่น นครราชสีมา สุรินทร์ และอุบลราชธานี) จำนวน 367 ไร่ การระบาดคงที่	- กำจัดวัชพืชตามคันนาหรือบริเวณใกล้เคียงเพื่อทำลายแหล่งอาศัยของหนอนกระทู้กล้า ถ้ามีความจำเป็นในการใช้สารเคมีควรสวมหน้ากากได้แก่ มาลาไทออน อัตรา 20 มล. หรือเฟนิโตรไทออน อัตรา 30 มล. เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฟันเมื่อพบใบข้าวถูกทำลาย
	3. แมลงหิวข้าว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (อ่างทอง) จำนวน 971 ไร่ การระบาดลดลง 1,129 ไร่	- เมื่อพบแมลงหิวข้าวข้าวเป็นจำนวนมาก กรณีที่จำเป็นต้องใช้สารเคมี สามารถใช้สารป้องกันกำจัดแมลงชนิดใดชนิดหนึ่งโดยใช้อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
	4. หนอนห่อใบข้าว	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (บุรีรัมย์ อ่างทอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการ) จำนวน 344 ไร่ การระบาดลดลง 306 ไร่	- หากสำรวจพบเพลี้ยกระโดดหลังขาวในนาข้าว ป้องกันโดยฟันเชื้อราบิวเวอร์เรีย อัตรา 250 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ควบคุมระดับน้ำในนาข้าว โดยการระบายออกเป็นครั้งคราวแบบเปียกสลับแห้ง แต่หากสถานการณ์รุนแรงและจำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดแมลง ควรใช้ในอัตราตามฉลากแนะนำ
	5. เพลี้ยกระโดดหลังขาว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (นครราชสีมา) จำนวน 200 ไร่ การระบาดคงที่	- หมั่นสำรวจแปลงข้าวอย่างสม่ำเสมอ ใช้สารกำจัดแมลง เช่น มาลาไทออน 83% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตร/น้ำ 20 ลิตร เซฟวิน 85% ดับบลิวพี อัตรา 20 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
	6. เพลี้ยไฟ	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร) จำนวน 1 ไร่ การระบาดลดลง 13 ไร่	- เมื่อพบเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ให้ใช้สาร อีโทเฟนพอกซ์ คาร์โบซัลแฟน ไอโซไพเรคาร์บ ฟิโนบูคาร์บ โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ฟัน ทุก 7 วัน
	7. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร และ ปทุมธานี) จำนวน 113 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 113 ไร่	

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
มะพร้าว	<p>1. หนอนหัวดำ</p> <p>2. แมลงดำหนาม</p> <p>3. โรสี้ขามะพร้าว</p> <p>4. ดั่งงวง</p> <p>5. ดั่งแรด</p>	<p>พื้นที่ระบาด 28 จังหวัด (เพชรบูรณ์ ชัยภูมิ ศรีสะเกษ สุรินทร์ กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ระยอง สมุทรปราการ สระแก้ว นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา ภูเก็ต สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี)</p> <p>จำนวน 43,336 ไร่ การระบาดลดลง 64 ไร่</p> <p>พื้นที่ระบาด 23 จังหวัด (จันทบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา กรุงเทพมหานคร ตราด ระยอง สมุทรปราการ สระแก้ว ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา ภูเก็ต ยะลา สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี)</p> <p>จำนวน 12,780 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 76 ไร่</p> <p>พื้นที่ระบาด 13 จังหวัด (ชัยภูมิ บุรีรัมย์ จันทบุรี กรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา ตราด สมุทรปราการ สระแก้ว นครปฐม เพชรบุรี สมุทรสาคร สงขลา และชุมพร)</p> <p>จำนวน 431 ไร่ การระบาดคงที่</p> <p>พื้นที่ระบาด 13 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด สมุทรปราการ เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม กระบี่ พังงา นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี)</p> <p>จำนวน 390 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่</p> <p>พื้นที่ระบาด 22 จังหวัด (กรุงเทพมหานคร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด ระยอง สมุทรปราการ นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ปัตตานี พังงา ภูเก็ต สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี)</p> <p>จำนวน 5,343 ไร่ การระบาดลดลง 33 ไร่</p>	<p>- ปล่อยแตนเบียนบราคอนกำจัดหนอนหัวดำ อัตราไร่ละ 200 ตัว โดยปล่อย 12 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน ปล่อยแตนเบียนไซโทริโครแกรมมา อัตราไร่ละ 10 แผ่น ๆ ละ 2,000 ตัว โดยปล่อย 12 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน และใช้สารเคมีอิมามิกตินเบนโซเอท โดยพ่นให้ทั่วทรงพุ่ม จำนวน 2 ครั้ง ห่างกัน 15 วัน</p> <p>- แนะนำตัดยอดมะพร้าวที่ถูกหนอนและแมลงดำหนามกัดกินไปเผาทำลาย ปล่อยแตนเบียนอะซีโคเดส 3-5 ครั้ง เพื่อควบคุมหนอนแมลงดำหนามมะพร้าว</p> <p>- ป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยมะพร้าวติดจันจนถึงระยะผลขนาดเล็กห่างกันประมาณ 1 สัปดาห์ ควรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรสารผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7 วัน อย่างน้อย 4 ครั้ง</p> <p>- ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนกินใบมะพร้าวทำลาย และเก็บเศษซากพืชนำไปเผานอกแปลงทันที และหมั่นสำรวจสวนมะพร้าวอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>- ใช้กับดักไฟโรโมน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงงวงและด้วงแรด ในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาโรเซียม เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะดักด้</p>
ปาล์ม น้ำมัน	<p>1. ดั่งแรด</p> <p>2. ดั่งกู่ลอบ</p> <p>3. หนอนปลอกเล็ก</p>	<p>พื้นที่ระบาด 11 จังหวัด (จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี)</p> <p>จำนวน 1,303 ไร่ การระบาดคงที่</p> <p>พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด (จันทบุรี กระบี่ ชุมพร นราธิวาส นครศรีธรรมราช พังงา สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี)</p> <p>จำนวน 258 ไร่ การระบาดลดลง 29 ไร่</p> <p>พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ยะลา สงขลา และสุราษฎร์ธานี)</p> <p>จำนวน 937 ไร่ การระบาดลดลง 20 ไร่</p>	<p>- ใช้กับดักไฟโรโมน และใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตาโรเซียม เพื่อกำจัดในระยะดักด้ และระยะตัวหนอน</p> <p>- หมั่นทำความสะอาดบริเวณคอปาล์มน้ำมัน และบริเวณโคนทางใบอย่างสม่ำเสมอ ใช้สารฆ่าแมลงประเภท Carbaryl เช่น เซฟวิน อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือคาร์โบซัลแฟน</p> <p>- พ่นเชื้อบีที (Bacillus thuringiensis) พ่นให้ทั่วบริเวณใต้ใบและต้องพ่นในช่วงเช้าหรือเย็น เพื่อหลีกเลี่ยงแสงยูวีที่จะทำลายเชื้อบีที และพ่นติดต่อกัน</p> <p>- ให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาทาบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าปาล์มน้ำมันเพื่อควบคุมการระบาด</p>

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	4. โรคลำต้นเน่า 5. โรคทะลายเน่า 6. โรคใบจุด 7. โรคใบจุดสาหร่าย	พื้นที่ระบาด 12 จังหวัด (จันทบุรี ชลบุรี ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 12,091 ไร่ การระบาดลดลง 57 ไร่ พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (ตราด กระบี่ ชุมพร นราธิวาส สงขลา และนครศรีธรรมราช) จำนวน 170 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (ระยอง กระบี่ ชุมพร ยะลา นราธิวาส สงขลา นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 111 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 311 ไร่ การระบาดคงที่	- ตัดแต่งทางใบปาล์มน้ำมัน ซอดดอกที่ฝ่อ และทะลายที่พบเป็นโรค แยกต้นกล้าที่เป็นโรคใบจุดออกจากแปลงตัดแต่งใบที่เป็นโรคใบจุดนำออกไปเผาทำลายนอกแปลง ให้ลดการใช้ปุ๋ยไนโตรเจน - ตัดทางใบปาล์มน้ำมันที่เป็นโรคใบจุดสาหร่าย นำไปเผาทำลายนอกแปลง และหากพบการระบาดของรุนแรง ให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ผีพันที่แผ่นใบ
ยางพารา	1. โรคกลากขาว 2. โรคใบร่วงยางพารา 3. โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา 4. โรคหน้ำยางแห้ง	พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (ตราด กระบี่ ชุมพร ตรัง สงขลา นครศรีธรรมราช ปัตตานี และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 2,070 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 12 ไร่ พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (แพร่ บึงกาฬ กระบี่ ชุมพร ปัตตานี นครศรีธรรมราช พังงา และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 2,713 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 15 ไร่ พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด (น่าน แพร่ สุโขทัย กระบี่ นราธิวาส ปัตตานี พังงา ยะลา และสงขลา) จำนวน 127,645 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 7,399 ไร่ พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (ยโสธร สกลนคร ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 4,885 ไร่ การระบาดลดลง 8 ไร่	- กำหนดแนวทางวิธีการป้องกันกำจัดโรครากขาว โดยการขุดคูล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรคนาดูกว้าง 30 ซม. ลึก 60 ซม. ไปทางหัวและท้ายในแถวเดียวกันข้างละ 2 ต้น - ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา - หากพบการระบาดของโรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา รุนแรง ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา - งดรงค์ให้เกษตรกรหยุดกรีดยางในขณะที่ยางพาราอยู่ในช่วงผลัดใบ - เมื่อสังเกตพบความผิดปกติในการให้น้ำยางของต้นยาง ควรหยุดกรีด 3-6 เดือน แล้วบำรุงใส่ปุ๋ยต้นยาง หรือ จนกระทั่งน้ำยางไหลเป็นปกติเมื่อทำการทดสอบ
กาแฟ	1. โรคราสนิม 2. หนอนกาแฟสีแดง	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (เชียงใหม่ และกระบี่) จำนวน 8 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (เชียงใหม่) จำนวน 15 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่	- แนะนำเกษตรกรให้ดูแลสวนกาแฟให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ เก็บเศษซากพืชออกไปทำลายทิ้งนอกแปลง
มันสำปะหลัง	1. เพลี้ยแป้ง มันสำปะหลัง 2. โรคเน่ามันสำปะหลัง 3. โรคโคนเน่าหัวเน่า 4. โรคพุ่มแจ้	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (สกลนคร จันทบุรี ชลบุรี และสระแก้ว) จำนวน 153 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (อุทัยธานี นครราชสีมา สกลนคร สุรินทร์ ชลบุรี และระยอง) จำนวน 8,740 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (อุทัยธานี นครราชสีมา และชลบุรี) จำนวน 83 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (กาฬสินธุ์ สุรินทร์ จันทบุรี และชลบุรี) จำนวน 480 ไร่ การระบาดคงที่	- ให้น้ำและพรวนดิน และใช้ท่อนพันธุ์ที่สะอาด ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการของโรคใบด่าง - ให้หลีกเลี่ยงการปลูกมันสำปะหลังในช่วงฤดูแล้ง หรือ ฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานาน - ไม่ใช้ท่อนพันธุ์จากแหล่งที่พบการระบาดของโรค ทำลายต้นมันสำปะหลังที่แสดงอาการ - ขุดหรือถอนต้นที่เป็นโรคไปทำลายนอกแปลง หลีกเลี่ยงการขนย้ายท่อนพันธุ์จากแหล่งที่มีโรคไปสู่แหล่งที่ยังไม่เคยมีการระบาดและกำจัดวัชพืชที่แหล่งพักเชื้อ - ควรยกร่องแปลงปลูกเพื่อไม่ให้น้ำท่วมขัง ก่อนปลูกควรแช่ท่อนพันธุ์ด้วยเมทาแลกซิล หรือฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	5. โรคใบด่าง มันสำปะหลัง	พื้นที่ระบาด 34 จังหวัด (กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุทัยธานี กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สุรินทร์ หนองคาย อุดรธานี อุบลราชธานี ชัยนาท ลพบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ปราจีนบุรี ระยอง สระแก้ว กาญจนบุรี เพชรบุรี และราชบุรี) จำนวน 217,111 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 7,430 ไร่	- ใช้วิธีเขตกรรม เช่น การไถตากดิน ช่วยกำจัดตัวหนอนและ ดักด้งในดิน การเก็บเศษซากพืชอาหาร เพื่อลดแหล่งอาหาร สามารถช่วยลดประชากรและการขยายพันธุ์ได้ ถ้าในระยะ หนอนขนาดเล็กและพบการระบาดน้อย พ่นด้วยสารชีวภัณฑ์ ดังนี้ เชื้อแบคทีเรีย บาซิลลัส ทูริงเยนซิส อัตรา 80 กรัม/มล./น้ำ 20 ลิตร เชื้อไวรัส วคส์โอโพลิโอไวรัส หรือ เอ็นพีวี หนอนกระทู้หอม อัตรา 20-30 มล./น้ำ 20 ลิตร โดยพ่นทุก 7 วัน
ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	1. หนอนกระทู้ข้าวโพด ลายจุด (fall armyworm)	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (เชียงใหม่ อุทัยธานี จันทบุรี สระแก้ว สตูล และยะลา) จำนวน 497 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 132 ไร่	- ควบคุมการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (FAW) แนะนำเกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ เก็บกลุ่มไข่ หรือตัวหนอนทำลายทิ้งนอกแปลง
สับปะรด	1. โรคเหี่ยว	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (ตราด ระยอง และประจวบคีรีขันธ์) จำนวน 446 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 2 ไร่	- ทำความสะอาดแปลง การเตรียมดิน ควรตัดต้นและป็นต่อเก่า สับปรดทิ้งไว้ 2-3 เดือน พร้อมทั้งเก็บซากต้นสับปรดทำลาย
อ้อย	1. หนอนกออ้อย 2. โรคใบขาว 3. โรคเส้ดำ 4. ตัวหนวดยาว	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (นครราชสีมา) จำนวน 25 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (ขอนแก่น และนครราชสีมา) จำนวน 150 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (สระแก้ว) จำนวน 153 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (อุทัยธานี) จำนวน 240 ไร่ การระบาดลดลง 30 ไร่	- หนอนกออ้อย ควรให้น้ำเพื่อให้อ้อยแตกหน่อชัดเจน ปล่อยให้แตกเป็นไขโครโครแกรมา อัตรา 30,000 ตัว/ไร่/ครั้ง ปล่อยให้ติดต่อกัน 2-3 ครั้ง ปล่อยให้แมลงวางไข่ อัตรา 500 ตัว/ไร่ - ใช้ส่วนขยายพันธุ์ที่ปราศจากโรค เช่น ต้นจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ หรือท่อนพันธุ์จากแหล่งปลูกที่ไม่มีการเกิดโรคใบขาว หมั่นตรวจกำจัดวัชพืชในแปลงและรอบแปลงปลูก เพื่อลดแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรคและแมลงพาหะ เมื่อพบการระบาดของโรครุนแรงควรไถทำลายต่ออ้อย - เมื่อพบกออ้อยเริ่มแสดงอาการเส้ดำ ควรตัดเส้ดำออก ขณะเริ่มปรากฏอาการ ก่อนที่เหี่ยวหุ้มเส้ดำจะหลุดออก นำใส่ถุงไปทำลายนอกแปลงปลูก - ในแหล่งที่พบการระบาด หลังวางท่อนพันธุ์ควรมีการฉีดพ่นด้วย สารแขวนลอยของเชื้อราเขียว จิงกลบ จะสามารถป้องกัน ตัวหนอนได้ประมาณ 1 ปี
ทุเรียน	1. เพลี้ยไฟ 2. เพลี้ยไก่แจ้ 3. เพลี้ยแป้ง 4. ไรแดง	พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (จันทบุรี ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ยะลา และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 784 ไร่ การระบาดลดลง 107 ไร่ พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด (จันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ยะลา สงขลา สตูล และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 269 ไร่ การระบาดลดลง 114 ไร่ พื้นที่ระบาด 7 จังหวัด (จันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และยะลา) จำนวน 178 ไร่ การระบาดลดลง 60 ไร่ พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (จันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ยะลา และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 707 ไร่ การระบาดลดลง 36 ไร่	- เมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ อิมิดาโคลพริด ฟิโพรนิล หรือคาร์โบซัลแฟน เลือกใช้สารผสมน้ำ 20 ลิตร - เมื่อพบเพลี้ยไก่แจ้ระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ ไทอามีทอกแซม/แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ไทอามีทอกแซม อิมิดาโคลพริด หรือไดโนทีฟูแรน โดยเลือกใช้ใช้สารผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7-10 วัน ในช่วงระยะแตกใบอ่อน - เมื่อพบระบาดเพลี้ยแป้งเพียงเล็กน้อยให้ตัดหรือเด็ด ส่วนที่ถูกทำลายไปทิ้งนอกแปลง สารฆ่าแมลงที่ได้ผลในการควบคุมเพลี้ยแป้ง คือ คาร์บาริล อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร โดยพ่นสารเฉพาะต้นที่พบเพลี้ยแป้งทำลาย - เมื่อพบไรแดงทุเรียนหรือไรแดงแอฟริกันระบาดรุนแรง ให้ใช้สารกำจัดแมลง ได้แก่ โพรพาร์โกด์ อัตรา 30 กรัม/อะมิทราซ อัตรา 30 มล. หรือเฮกซ์โทอะซอกซ์อัตรา 40 มล. โดยเลือกใช้ใช้สารผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7-10 วัน - โรครากเน่าโคนเน่า แนะนำให้ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	5. โรครากเน่าโคนเน่า	พื้นที่ระบาด 16 จังหวัด (เลย จันทบุรี ตราด ระยอง ประจวบคีรีขันธ์ กระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา ภูเก็ต ยะลา สงขลา และ สุราษฎร์ธานี) จำนวน 4,634 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 81 ไร่	- เมื่อพบการระบาดของโรคใบติดหรือใบไหม้มากควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น เฮกซะโคนาโซล อัตรา 20 กรัม คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ อัตรา 30-50 กรัม เป็นต้น เลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งพ่นทุก 7-10 วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น
	6. โรคใบติดหรือใบไหม้	พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (จันทบุรี ตราด กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส ยะลา และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 301 ไร่ การระบาดลดลง 23 ไร่	- เมื่อเริ่มพบอาการของโรคใบจุดสาหร่ายให้ตัดใบหรือส่วนที่เป็นโรคนำไปทำลาย หากโรครยังคงระบาดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช
	7. โรคใบจุดสาหร่าย	พื้นที่ระบาด 8 จังหวัด (จันทบุรี ตราด กระบี่ ชุมพร ปัตตานี ยะลา สงขลา และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 801 ไร่ การระบาดลดลง 45 ไร่	- หากพบเพลี้ยหอยเกิดในปริมาณน้อยบนใบใช้น้ำผสมไวต์ออยล์ อัตรา 20 มล./น้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วเมื่อระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลงพ่นเฉพาะต้นที่พบ
	8. เพลี้ยหอยเกล็ด	พื้นที่ระบาด 9 จังหวัด (จันทบุรี ตราด กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช นราธิวาส ยะลา สงขลา และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 147 ไร่ การระบาดลดลง 156 ไร่	- เมื่อพบการเข้าทำลายของเพลี้ยจักจั่นฝอยระบาดรุนแรงให้ใช้สารกำจัดแมลง เช่น คาร์โบซัลแฟน อัตรา 50 มล. หรือไซเพอร์เมทริน/ไพซาโลน อัตรา 40 มล. เป็นต้น โดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 7-10 วัน
	9. เพลี้ยจักจั่นฝอย	พื้นที่ระบาด 10 จังหวัด (จันทบุรี ตราด ระยอง กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช ปัตตานี ยะลา สงขลา และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 926 ไร่ การระบาดลดลง 6 ไร่	- เมื่อพบคราบราสีดํา พ่นด้วยน้ำเปล่าล้างคราบราสีดํา และสารเหนียวที่แมลงปากดูดขับถ่ายไว้ เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค และกำจัดวัชพืชในแปลง
	10. โรคราดำ	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (จันทบุรี กระบี่ ชุมพร ยะลา นครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 134 ไร่ การระบาดลดลง 3 ไร่	- ในฤดูฝนหมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบอาการของโรคราดำที่กิ่งให้ตัดและนำไปทำลายนอกแปลง และใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ ผสมน้ำขึ้นๆ ทาบริเวณแผลที่ตัด
	11. โรคราสีชมพู	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (จันทบุรี ตราด กระบี่ ชุมพร และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 140 ไร่ การระบาดคงที่	- ห่อผลเพื่อป้องกันหนอนเจาะด้วยถุงพลาสติกสีขาวขุ่นเจาะรูที่บริเวณขบกลางเพื่อให้หยดน้ำระบายออก และกำจัดด้วยวิธีผสมผสาน โดยการพ่นสารฆ่าแมลง แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน
	12. หนอนเจาะผล	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (ชุมพร ภูเก็ต และยะลา) จำนวน 12 ไร่ การระบาดลดลง 33 ไร่	
	13. หนอนเจาะเมล็ด	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (นราธิวาส ปัตตานี ภูเก็ต ยะลา สงขลา และสตูล) จำนวน 1,647 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 1,446 ไร่	
เงาะ	1. เพลี้ยแป้ง	พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (เชียงใหม่ และนราธิวาส) จำนวน 15 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 10 ไร่	- ตัดแต่งกิ่งเงาะ จากนั้นให้ใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเครื่อง ผูกอบโคนต้น เพื่อป้องกันมดและเพลี้ยแป้ง
	2. โรคใบจุดสาหร่าย	พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (เชียงราย จันทบุรี นครศรีธรรมราช และนราธิวาส) จำนวน 182 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 7 ไร่	- ตัดส่วนที่พบโรคใบจุดสาหร่ายเก็บไปเผาทำลาย และตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง แนะนำให้ใช้สารเคมีคอปเปอร์ออกซีคลอไรด์
	3. หนอนคืบกินใบ	พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 17 ไร่ การระบาดคงที่	- หมั่นสำรวจและสังเกตการเข้าทำลายของหนอนคืบกินใบ ในระยะที่ต้นเงาะแตกใบอ่อนถ้าพบหนอนคืบกินใบ ให้เกษตรกรพ่นด้วยสารฆ่าแมลง คาร์บาริล อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
	4. โรคราแป้ง	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (เชียงใหม่ ขอนแก่น และจันทบุรี) จำนวน 17 ไร่ การระบาดคงที่	- โรคราแป้ง ให้เก็บผลที่เป็นโรค ใบแห้ง กิ่งแห้งที่ร่วงหล่นนำไปเผาทำลายนอกแปลง ในแตกช่วงใบอ่อนและเริ่มติดผล
มังคุด	1. เพลี้ยไฟ	พื้นที่ระบาด 5 จังหวัด (จันทบุรี ตราด ระยอง ชุมพร และนราธิวาส) จำนวน 229 ไร่ การระบาดลดลง 4 ไร่	- การป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในมังคุดในช่วงฤดูแล้งขณะที่มังคุดอยู่ในระยะออกดอก ติดผลอ่อน การพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชควรพ่น 3 ครั้ง
	2. หนอนกินใบ	พื้นที่ระบาด 6 จังหวัด (จันทบุรี กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา และสุราษฎร์ธานี) จำนวน 299 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 5 ไร่	- เมื่อพบใบอ่อนมังคุด ถูกทำลายเกิน 20% ให้พ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช คาร์บาริล อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 5 วัน

ชนิดพืช	ศัตรูพืช	สถานการณ์	การดำเนินงาน
	3. หนอนชอนใบ 4. โรคนิวโมโตซิส 5. โรคนิวโมโตซิส 6. โรคนิวโมโตซิส	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (จันทบุรี ระยอง และชุมพร) จำนวน 222 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 12 ไร่ พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (จันทบุรี ระยอง และชุมพร) จำนวน 162 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 3 ไร่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (ชุมพร) จำนวน 79 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 4 จังหวัด (จันทบุรี ชุมพร ตรัง และ นราธิวาส) จำนวน 344 ไร่ การระบาดเพิ่มขึ้น 24 ไร่	- เมื่อพบหนอนกัดกินใบอ่อนเข้าทำลายของยอด ให้พ่นด้วย สารฆ่าแมลงคาร์บาริล อัตรา 60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการ ระบาดในระยะแตกใบอ่อน ให้พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน - พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคนิวโมโตซิส ในช่วงที่มั่งคุดแตกใบอ่อน เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 30-80 กรัม หรือคาร์เบนดาซิม อัตรา 10-20 กรัม - พ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคนิวโมโตซิส เช่น คาร์เบนดาซิม อัตรา 10-20 กรัม หรือไอโพรไดโอน 20-30 กรัม โดยเลือกใช้สาร ชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร - เมื่อพบการระบาดของโรคนิวโมโตซิสพ่นด้วยสารป้องกัน กำจัดโรคนิวโมโตซิส เช่น คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ อัตรา 50 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วต้น
ลำไย	1. เพลี้ยแป้ง 2. โรคราดำ 3. โรคมดไม้กวาด 4. หนอนคืบกินใบ	พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (เชียงใหม่ จันทบุรี และ สมุทรสาคร) จำนวน 66 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 3 จังหวัด (เชียงใหม่ พะเยา และ จันทบุรี) จำนวน 231 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 1 จังหวัด (จันทบุรี) จำนวน 89 ไร่ การระบาดคงที่ พื้นที่ระบาด 2 จังหวัด (น่าน และจันทบุรี) จำนวน 19 ไร่ การระบาดคงที่	- หากพบว่า เพลี้ยแป้งเริ่มระบาดในสวนลำไย ควรพ่นด้วย สารเคมีป้องกันกำจัด ได้แก่ มาลาไทออน อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร หรือไพริทรอยด์ พ่นให้ทั่ว 2-3 ครั้ง ห่างกัน 10 วัน - พ่นสารเคมี เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร อาจพ่นควบคู่กับสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ได้แก่ คอปเปอร์ออก ซีคลอไรด์ อัตรา 40-50 กรัม หรือเบตาไซฟลูทรีน อัตรา 40-50 กรัม - หมั่นสำรวจแปลงปลูกพืช หากพบกิ่งที่เป็นโรคมดไม้กวาด ให้ตัดกิ่งที่เป็นโรคนำมาเผาทำลายนอกแปลง - เขย่ากิ่งให้หนอนร่วงหล่นแล้วเก็บรวบรวมไปทำลายหรือ นำไปเป็นอาหารสัตว์เลี้ยง และเก็บรวบรวมดักแต่ไปทำลาย หากระบาดมาก ควรพ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัด เช่น คาร์บาริล อัตรา 45-60 กรัม หรือแลมปดาไซฮาโลทริน อัตรา 12 มล. เลือกใช้ชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร

8. สถานการณ์โรคระบาดสัตว์

โรคพิษสุนัขบ้า (ข้อมูล ณ วันที่ 19 ส.ค. 67)

ปัจจุบันมีพื้นที่ควบคุมที่พบการเกิดโรค 15 จุด ประกอบด้วย จังหวัดชลบุรี บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี สงขลา สระแก้ว เลย มหาสารคาม มีพื้นที่เฝ้าระวังการเกิดโรค 100 จุด ประกอบด้วย อุบลราชธานี สงขลา ชลบุรี สุรินทร์ กาฬสินธุ์ อำนาจเจริญ ระยอง บุรีรัมย์ ปราจีนบุรี เลย ฉะเชิงเทรา ศรีสะเกษ สระแก้ว จันทบุรี มหาสารคาม สมุทรปราการ ตาก นครพนม นครราชสีมา พัทลุง มุกดาหาร สมุทรสงคราม กรุงเทพมหานคร ชัยภูมิ พิจิตร สุพรรณบุรี และพบจุดเกิดโรคพิษสุนัขบ้าเพิ่มที่จังหวัด อุบลราชธานี สำหรับสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2566 – 19 สิงหาคม 2567 ทั้งหมด 30 จังหวัด 203 จุด คือ ลพบุรี จันทบุรี สระแก้ว ปราจีนบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง สมุทรปราการ นครนายก อำนาจเจริญ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร นครราชสีมา เลย มหาสารคาม นครพนม กาฬสินธุ์ มุกดาหาร ตาก อุตรดิตถ์ พิจิตร สมุทรสงคราม สุพรรณบุรี นครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา ซึ่งขณะนี้ กรมปศุสัตว์ยังได้เร่งรัดควบคุมโรคทุกจุดเกิดโรค โดยฉีดวัคซีนรอบ จุดเกิดโรค (ring vaccination) ร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคได้